



at. komp.

17799

I

Mag. St. Dr.

P

ka.

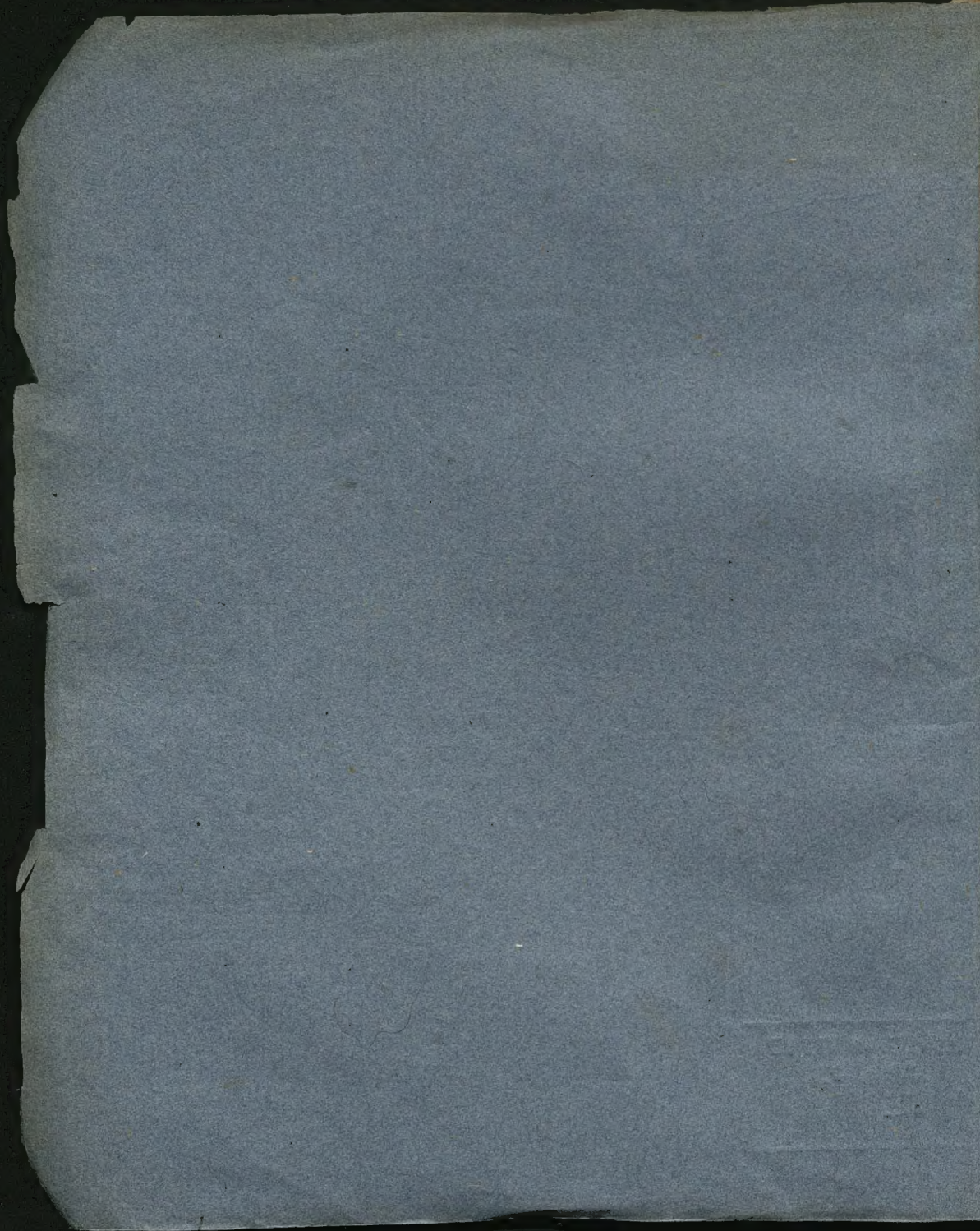
Wiczarowski X. Bart. Kazanie na  
pogrzebie Anny Cisowski X. S. D.

PANEG. et VITAE

Polon. 4.

Nº. 109.







KAZANIE

NA POGRZEBIE

WIELMOŻNET PANI  
IEY MOSCI,

PANI ANNY

GRABIANKI Z WIERBNA

CISWICKI

KASZTELLANKI SRZEMSKI,

PANI

Wielką pobożnością y mądrością sławney.

PRZEZ

WIELEBNEGO X. BARTHOŁOMIEJA WIE.  
CZORKOWSKIEGO PLEBANA RYDZYŃSKIEGO.

W Rydzyńcu w Kościele Świętego Stanisława  
Świętego / IV. Decembris, Anno Salutis  
M. DC. XX. VIII. odprawione.

Z Dozwoleniem Starżych.

W POZNANIU,

W Drukarni Jana Wolraba / Roku P. 1629.



NA KLETNOT STAROZTTNT,  
Wielmożnych Pánow, Ich MM, P.P.,  
Z CISWICE.



177995

Z Obr od Prjodkã CISWICKICH meźnie poimány,  
Lew czuty nad nim trzyma miecz polerowany.  
Kada / Mestwo / Ostrožność z tego Herbu płynie /  
Tym w Senacie CISWICKICH dom przeczacny słynie.  
WIEL.





WIELMOŻNEMV PANV

Jego Mości

P. ABRAMOWI

Z CISWICE

CISWICKIEMV

KASZTELLANOWI SRZEM-

SKIEMV.

PANT swemu wielce Mościwemu.

X. BARTHŁOMIET WIECZORKOWSKI

Pleban Rydzynski / łaski Bożej / Zdrowia dobrego /  
y na wszystkim pieszczliwego powodzenia  
od Pana Boga życzy.



Ażanie z pobożnością Wielmożney Páni, ley Mości P.  
ANNY GRABIANKI z Wierbną, kocháney  
Małżonki Wm. Mego Mściwego Pána, nigdy nie z równá-  
ne, Wielmożny Pánie Kásztellanie Szremski osiárnić Wm: nie przeto  
żebym ta kilka niewydwornych kart, ná chlube iáka gonit; lecz że-  
bym Chrześciánskiej staw. y słońca od Pogáńskich cieniow zespече-  
nia ochronit. Ieżeli bowiem Senat Rzymski práwem nowym obwá-  
rowát, co uchwała stárolawna sámych mężom przypadáło, żeby  
cne Mátrony przy pogrzebá. h z kazalnice wystáwiane byty, zá to sá-

Sabel.  
lib. 7.



### Przedmowa.

mo, że pod Senonicką wojnę, chcec tym prędzey Capitolium od  
Francuskiego oblężenia uwolnić, wszystko złoto y klejnoty swoje dla  
zaptarty żołnierzowi na gromadę sfrowadzićy: czy nieślusne y niewie-  
żliwe zachowanie, madre sprawy, bogoboyne postępek, y insze ażuła  
práwie Chrześciánskie, od pobożney Páni á wielkiej Dobrudźeyki  
moey, na ozdobę y ochronę głowey y Capitolium swiego, to iest  
Wm. vkochanego małżonká swego, á mego Mćiwego Páná, gromá-  
dnie zniszcione, wymogły na mnie, żebym one w cięskim żalu, poroz-  
kom niedorośłym na dáleka pámięć; á Wm. Memu Mćiwemu Pánu,  
na codzienna ochłodę publikował? Nie rownić to wpominek dostoy-  
ności Wm. Megó Mćiwego Páná, lecz iż z vprzeye mego serca wyćisnio-  
ny, wdzięczność sobie y przychilność po Wm. moim Mćiwym Pánie  
obiecuię. Pracy y życzliwości moey nieodmienna táskáwość Wm.  
Megó Mćiwego Páná vpełnimszy, Páná Bogá prosić będę, żeby  
Wm. Megó Mćiwego Páná, z miłym porozumieniem, w błogosławień-  
stwie Swiętym, y pomyslnych pocieshách długowiecznie chować ra-  
czył. Dat. Rydzina 22. Decemba. 1628.

Wm. Megó Mćiwego Páná.

niegodny Bogomodlca y sluga.

KAZANIE





# K A Z A N I E.

Nobilis in portis virescit, quando federit cum Senatoribus terræ, *Proverb. 31.*



Adomitá iedzą nieużytością wse  
stworzenie przechodzącą / żalofny rozwod  
miedzy para włochana w wzrośtku świe-  
tej społeczności uczyniła / znieważywszy  
wyrok Boski: quod Deus coniunxit ho- *Math. 19.*  
mo non separet: ná Wielmożney Páni *v. 6.*

zdrowie nastąpiła: á o co się przemysł ludzki niepokušił / do-  
kazała. Dostojenstwo Senatorskie zaśmuciwszy / á Szlá-  
chcica z ornamentu Szlachetnego obnázýwszy / obmysła-  
nie Cney Koroney zdrowa rado y ratunkiem / pod te czasy  
zárzwożone / zárzýmala. Nieszczęsnaś to mieśanina y gor-  
skiego żalu pełna / kiedy podle plebiscitum, lub bezecni wy-  
wołancy y ciurowie lichodzieźni / ná wolności kwie Szlá-  
hecki następuia! Homerus, y czoło wszystkich Prorokow  
Izaiasz plagi cieśkie wyliczaiąc / ktore zgube y wypadek Cney  
Koroney Izraelskiej poprzędzaly / narzędza też ná to mo-  
wiąc: tumultuabitur puer contra senem, & ignobilis con- *Iſa. 3. v. 4.*  
tra nobilem: buncy yrokośe beda podnosić dzieciuchowie  
y gotowaśi przeciwko starym Kátunow / y Káwallerom  
doświadczoným / także ciurowie przeciwko Szlachcie y  
Kycerzom páfowaným. Taś plaga niżej przegrąza Idu-  
meczykom: Nobiles eius non erunt ibi: to iest / Chaldey. *Iſa. 34.*  
scy Ciurowie beda Szlachcie Idumeyska náiegdząc; ich do- *v. 12.*  
bra plondrować / palić; corki y żony gwałcić / á same wie-



# Kazanie

1ob. 14. 21. *He / w niewoli trzymać / y drugich zabijać. Alzaj y to nie*  
*żałosna / że Wielmożna Senatorek / nieśmiertelney pamię-*  
*ci godna / śmierć bezecna ostra kosa bez respectu sierot ma-*  
 15ai. 14. 31. *łych powaliła? Słuchanie o niej z Jobem muszę zawołać: si-*  
*ue nobiles fuerint pueri eius, siue ignobiles, non intelligit,*  
*nie ma braku niecierliwa nad stanami / Senatorstkich ro-*  
*wno dzieci y z chłopstwiemi nie śnawie. Tenże Prorok za-*  
*wołany nad zgubę Philistynsko lamentując / krzyczy do*  
*nich: vlula porta, vlula ciuitas: płacz bramo / nárzekaj*  
*miasto. przez brame / Senatory / ktorzy w bramie na Sey-*  
*mach y na Sadach zasiadali / (iako sie to niżej pokaże) ro-*  
*zumie; a przez miasto / pospolstwo. iakby tedy rzekł: Ktoże*  
*ta z Senatorami / Mieszkanie z pospolstwem nárzekajcie.*  
*Toć ja dziś do was nad tym zacnym depozitem zserca żalem*  
*pobudzony mówię muszę. Senatorowie / Kąstrellani /*  
*Dignitarze / Wziednicy / Sąsiedzi / Pokrewni / pomagay-*  
*cie serdecznego żalu Colledze swojemu Senatorek / Wzied-*  
*niczki / Panie / Siostry / y Sąsiedzy / pożałujcie towarzy-*  
*ski wstchane; a dziateczki Senatorstkie rzewnie płaczcie*  
*Dobrodziejki Wąsney. Vlula ciuitas. Wbodzy zaś / Ja-*  
*konnicy / Jakonniczki / pospolstwo z poddanemi / domowni-*  
*cy / dworne Panny / też żalonych gorzkie zdroie wylewaj-*  
*cie. Vlula ciuitas. A wy Rydzyno / Zbożyniu / z Kościoła-*  
 Astor. 9. 36. *mi y Kaptanami waszemi iżali niezapłaczećie szkodroli-*  
*wey Dobrodziejki waszney? Umarta wam druga Święta*  
*Tabita / umarta mądra matka / y żaradna gospodyni wasza.*  
*W tym żalu nieutulonym ta nam iedyna pociecha zostaje /*  
*że z Rodzicow światobliwych zrodzona / re pobożność / kro-*  
*ro z żywota macierzynskiego wyniosła / aż do śmierci wy-*  
*trzymawszy / oney wcale niebięstkiemu małżonkowi docho-*  
*wała /*



## Pogrzebowe.

mała/ y doczesnego oblubienicą opuściwszy/ do wiecznego  
daleko Szlachetniejszego postąpiła: a przemianę od Ziem-  
skiego Senatora do Xiożęcia Senatorów niebieskich wzy-  
niła. Za czym o niej słusnie moge mówić/ co Duch S. o  
madrej/ mejnej/ pobożnej/ y Szlachetnej niewieście na-  
pisał: Nobilis in portis vir eius quando federit cum Se-  
natoribus terræ: Szlachetny w bramach mężczy / gdy w-  
siędzie między Senatorami Ziemskimi. Z tych słow/ na-  
tym miejscu żałobey pełnym/ przy pogrzebie zacnie Szła-  
chetnego ciała Wielmożnej Páni / Jey Mości Páni Anny  
Grabianki z Wierbną Ciszewicki/ Kascellantki Szczęśliwej  
bude mówić/ co to za małżonek / którego madra y pobożna  
niewiasta zdobi Szlachectwo/ gdy siedzi z Senatorami  
Ziemskimi. Potym iako powagę Szlachecką/ y dostoię-  
stwo Senatorckie naszą Wielmożną Páni / nieśmiertelnej  
pamięci godna pomnażała: wziawszy na pomoc wkrzyżowa-  
nego/ w którym ona w wszystkie potiechy pokładała odprawie.

Nobilis in portis vir eius, quando federit cum Sena-  
toribus terræ. Proverb. 31.

**N**iewiasta madra y pobożna trzech meżow  
zdobi/ osłachcia/ y rozwesela/ Chrzestianie w Pa-  
nu Bogu mili. Pierwszy meż/ co do Litery/ z którym nie-  
rozdzielne towarzysztwo dożywotnie bierze; na ten czas go  
zdobi/ gdy pobożnym żywotem/ rozmową madra/ y rostro-  
pnym gospodarstwem rozrządzeniem meża swego wciepły y  
rozweseli/ według onego co Duch S. powiedział: Mulie-  
ris bonæ beatus vir, numerus enim annorum illorum du-  
plex: Niewiasty dobrej błogosławiony jest meż/ abowiem  
liczbą

Pierw-  
szy meż

Ecc. 26.  
V. 1.



# Kazanie

v. 19.

Prou. 14.

v. 1.

liczba lat ich jest dwoiſta. W niżej tamże: Gratia ſuper gratiam, mulier ſancta & pudorata: Laſka nad laſkę, niewiaſta ſwiera y ſromieſzliwa. Także in Proverb. Mulier ſapiens ædificat domum: Niewiaſta madra buduje dom ſwoy. Taką tedy niewiaſtą zdo bi w rodzay y Szlachectwo małżeńſkie y ſilą mu beſpieczeńſtwą przy gromadzie zacnych oſob przydawa. Jako złoto doſtatecznie ſtare zdo bi, iednak gdy y do złota przyſtąpi Rubin/Dyament/Turkus/daleko ozdobnieyſza ieſt: tak Szlachectwo y doſtoyność Senatorſką/ acz ſamą przez ſię zacna ieſt/ bo iak Delborą/ według wykładu Procopiuſowego/ ludie. ſ. nazywa ich: clypeos patriæ: iednak gdy przyſtąpi madrość y wſtydliwość pobożney małżonki/daleko ozdobnieyſza zoſtaie. Crates mowi: Ornamentum eſt quod ornat; ornat autem, quod honeſtorem facit mulierem; hoc autem, non aurum, non ſmaragdus; ſed grauitas, moderatio, & pudor. To/prawie/ nazywamy ozdoba co człowieka zdo bi; niewiaſta zaś to zdo bi, co w niej ieſt wczciwego; a to ieſt/ nie złoto/ nie Szmaragd/ ale powaga/ ſtromność y wſtydliwość. Idzie zatem/ że madra niewiaſta zdo bi meżę ſłachetnego; iako przez ciwnym ſpoſobem ſwari liwa/ pſćanicą/ niezadna/ madrego/ pobożnego/ do wſtydu przywodzi. Ale przypatrzymy ſię/ do iakiey doſkonaleści Duch S. pobożney niewiaſtey ozdobe meżowi przywodzi: Mowi; in portis, quando ſederit cum Senatoribus terræ Był ten zwyczay ſtarodawny/ mianowicie u Żydow/ że Senatorowie w bramach Mieyſkich Seymy/ Trybunały/ y inſze giazdy odprawowali. Zład w oſtátnich Kiegách Moryſewych/ Bog rodzicom roſkázuiac ſyná ſwomolnego karać/ takie prawo ſtánowi: Ducent cum ad Seniores ciuitatis illius, & ad portas iudicij:



## Pogrzebowe.

ci: Zaprowadza go przed Starzych miastá onego / y do  
bramey Sadowey. Także Hieremiasz w bramách Kazania  
swoie odprawował ; iáko tego każdy z Rodziatá iego 17.  
śnadno doysć może. Job też Świety czyniac wzmiánke o  
swoiey godności Senatorstki przypomina / że w bramách  
Sady y Serymy odprawował / mówiac ; cum viderem me  
in porta superiorem ; gdym sie baczył bydz w bramie nay-  
wyższym. iáby rzekł ; nigdym obogim nie pogárdził / ani  
onego w Senacie okiem nie przenosił. Świety Grzegorz  
przeczynie dacie / mówiac. Mos fuit veterum, vt Seniores  
in porta confisterent, & causas intróeuntium iudicaret,  
quatenus tantò esset pacificus vrbis populus, quantò ad  
hanc discordes ingredi non liceret. Dyl ten zwyczaj y sta-  
tych / aby Sedziowie w bramách sady zasiadali / żeby spra-  
wy do miastá wchodzących sadzili / a to dla tego / żeby po-  
spółstwo miesty / tym spokojniejszy bylo / im mniej nies-  
zgodnych do miastá wpuszczano. To tak za fundament za-  
łożymy / wykładu słow od Duchá S. powiedzianych flu-  
chaymy : Nobilis, mowi / in portis vir eius, quando fede-  
rit cum Senatoribus terræ. Moż niewiadły matrey / bogo-  
boyny / y wstydlivoy / będzie siedział na Serymach / na Try-  
bunakách / wesoły / beśpieczny / nikogo sie nie wstydzac ; w  
kole Xycerstim każdemu w oczy śmieie weyzrzy / Flaynotem  
od Boga danym pobucić sie mogac. Ażas nie taki był Col-  
latinus Tarquinius Szlachcic Rzymstki / który w oblężeniu  
miastá Ardeiey Rutulow / rozmawiaiac w Companyi z  
drugim Xycerstwem przy wieczierzey / z przeczyni in śiego  
Szlachcica / o wstydlivosti y wierności małżonek swoich /  
gdym każdy swoje wystawiał / szczęściu swemu y enocie mał-  
żonki swojej poduśladac odpowiedział : wielki dowodow



## Kazanie

nie potrzeba / przysiodlawszy każdy swego / rzecza sama re-  
 rozmowy doswiadczemy / rozpuszczwszy co każdego z nas  
 małżonka czyni obaczemy. Druga Szlachta do swoich żon  
 do Rzymu przypiechawszy / iedne w pójaniu / drugie w żar-  
 tach / rzucie w tańcach / y tam daley nieporzecznie zaślano.  
 Wybież też z Collatinem do dzierzawy iego Collatium;  
 zaślana Lutrecya na osobnym pokoiu / z Fraucymerey y z  
 dziaćkami przy igielce siedząca. Jaczym wszyscy z płac-  
 ząwstydzeni odeszli / a przy samym Collacynie stała dobra /  
 y ozdoba małżeństa została. Do takiej ozdoby Tertullia-  
 nus wszystkich mężatek zwolęwa / y napomina mówiac z  
 Prodit iam medicamentis & ornamentis extractæ Apo-  
 stolorum, fumentes de simplicitate candorem, de pudicitia  
 ruborem, depictæ oculos verecundia & spiritus taciturni-  
 tate, inferentes in aures sermonem Dei, annexentes cer-  
 nicibus iugum Christi, caput maritis subiicite, & satis or-  
 natæ eritis; manus lanis occupatæ, pedes domi figite, &  
 plus quam in auro placebunt: vestite vos serico ptobita-  
 tis, byssino sanctitatis, purpura pudicitia: taliter pigmen-  
 tatæ Deum habebitis amatorem. Wyndżcie teraz słoty-  
 mi y ubiorami ozdobione Apostelskimi / wziewszy z prostoty  
 szczerość / z wstydlivosti sumionosć / oczy ubielwszy sto-  
 mielnością y Duchą młeczeniem / zaupnice zawiesiwszy  
 słowo Boże / syie zaś obłożwszy iarz- m Chrystusowym /  
 głowę poddaycie pod postępnąstwo małżeńskie / a bedzicie  
 dosyć ozdobione. Receingta zabawiaycie / nogi domi zaśl-  
 dzaycie / a wiecey niż w złości sie podobajcie; obierzcie sie w  
 iedwab cnoty / w białor światobliwości / w purpur wsty-  
 dliwości; a gdy sie tak przyozdobicie / znajdźcie Boga ku  
 sobie łaskawego.

August.  
 lib. 1. de  
 Civitat.  
 Dei. C. 19  
 Ex Ouid.  
 lib. 1.  
 Laſt.

Tertull.  
 lib. de  
 cultu  
 fœmin.

Wtóry



## Pogrzebowe.

Wtóry moſz / Ktorego madra y pobożna niewieſta zdo-  
 bi y rozwiſeła / Chryſtus Jezus / nazywa ſię v Luſaſa S.  
 ſłachetnym / w onych ſłowach: Homo quidam nobilis  
 abiit in regionem longinquam. Moſz ieden ſłachetny odia-  
 chał w daleką krajinę: a ten ſłachciec małżonkiem ieſt duſz na-  
 ſzych; iako o tym Páwel ſwietynam opowiada: Despondi  
 enim vós vni viro, virginem caſtam exhibere Chriſto:  
 Poſlubilem bowiem was wyſtáwić czyſtą pániętkę iedne-  
 mu meſzowi Chryſtuſowi. To ſłowo deſpondi, znaczy trzy  
 rzeczy / Ktore wiec dziewoſtebowie zmyſli odprawować.  
 Naprzód nárać żonę / potym zreſować / a náſtatek do ſłu-  
 bu przyprowadzić. Mówi tedy Páwel ſwietry / Jam waſ  
 dziewoſteb / bo przez náukę poſtárałem ſię wam o małżonkã  
 Chryſtuſã / zreſowałem was z nim / y ſlubnym uczynił.  
 ale iſz przypácie / virginem: Anſelmus y Theophilaetus  
 mówia: przez wiare y Chrzeſt poſlubilem was Chryſtuſo-  
 wi / ábym was w dzień ſadny ſtáwił pániętkami / to ieſt /  
 zupełnemi w wierze / w nádziei / y w miłości / y do ſożni-  
 ce Jezusowej przyprowadził. Brat Auguſtyń ſwietry mó-  
 wi: Virginitas mentis eſt, integra fides, ſolida ſpes, ſyn-  
 cera charitas: Pánięſtwo ſerdeczne ieſt / zupełna wiara /  
 gruntowna nádzieia / ſzczera miłość. Já czym idzie / że gdy  
 czego z tego trojgã człowiekowi nieſtáie / takiego duſã / nie  
 oblubienicã Chryſtuſowã / ale nierządnicã nazywáć ſię mu-  
 ſi; iako to Origenes do grzeſzniſia mówiac twierdzi: Si er-  
 go ſuſceperis, ó homo, in cubili animæ tuæ adulterium  
 diabolium, meretricia eſt anima tua cum diabolo. Si ſpiri-  
 tus iræ, ſi inuidiæ, ſi ſuperbiæ, ſi impudiciæ, ingreſſus  
 fuerit ad animam tuam, & receperis eum, & conſenſeris ei  
 loquenti, & in corde tuo delectatus fueris his, quæ tibi ſe-

Wtóry  
maſz.

Luc. 23.  
v. 12.

2. ad Co-  
rint. 11.  
v. 2.

Auguſt.  
Tract. 10.  
Ioan. 13.  
Tom. 9.

Origen.  
Hom. 12.  
in Luc.  
cap. 2.



## Kazanie

eundem suam mentem suggerit, meretricatus es cum eo  
 Jesli przymiesz / o grzeszny człowiecze / na łóżnice dusze two-  
 iej cudzołojmka śataną / cudzołojką z śatanem dusza two-  
 ja. Jesli duch gniewu / zazdrości / pychy / niewstydlivosti /  
 wnidzie do duszy twojej / a onego przymiesz / y zezwolisz na  
 rade jego / y w sercu twoim tymi rzeczami sie vciekasz / na  
 ktoreś podwodzi według myśli swojej / z nim pospolus  
 cudzołojstwo popełnil. Ten tedy małżonek nasz Chrystus  
 I E Z V S / nie tylko jest Szlachetnym / ale y samo ślache-  
 ctwo / od ktorego my niegodni ślachećwa nabynamy ; iá  
 to to Bazylusz S. lib. de vera virginitate powiedział / ty-  
 mi słowy : de qua dicitur Psal : 44. Astitit Regina à dex-  
 tris tuis, in vestitu deaurato, circumdata varietate. quare,  
 quæ nunc pannofo vestitu ac seruili habitu vilis putatur,  
 in regno coelorum Regina & nobilis Regi astans reperitur.  
 Contemnat igitur quidquid oculis apparet, & nuda men-  
 te amore sponsi satietur. Non lingua, non auribus, non  
 oculo, non alio omnino sensu, imò neque cogitatione, s  
 sed corpus quidem, velut templum quoddam, aut thala-  
 muni sponsi habeat præparatum : non enim latet aliqua  
 adulterans illius conspectum, de quo dicitur Psal. 93. Qui  
 plantauit aurem non audiet, qui finxit oculum non consi-  
 derat? O duszy spráwiedliwego powiedziano v Dawida w  
 Psalm : 44. Stánela Krolowa na trzy prawicy / w śacie  
 złotogłowowej / obtoczona rozlicznoscia. A przeto / ktore  
 teraz w wiotchym odzieniu y w postaci niewolniczy licha  
 rozumiemy / w Krolestwie niebieskim Krolowa y ślachećwa-  
 ka / przy boku Krolewskim stoiscamy y bierzemy. Niechże tedy  
 w synu co oczyma widzi pogardza / a niech sie miłosćia  
 samego Oblubienica contentuje. Nie zryliem / nie vřomá /  
nie



## Pogrzebowe.

nie ofiem / ani żadnym innym zmysłem / y owsem ani żadną  
 inną myślą / ale ciążo / iakoby kosić iaki / albo łoznica dla  
 Odlubienca ma mieć zgotowane. bo żadna cudzołożnica nie  
 kryje się przed widokiem tego / o którym w Psal: 93. powie-  
 dziano. Jeśli ten który stworzył wcho niewstysy / albo kto-  
 ry sprawił oko nieobaczyć ? Tym szlachectwem Agatha S.  
 bierz się szczęśliwa / niż wrodzeniem swoim ; dla czego gdy  
 iey mówił Starosta *Quintilianus* : Non te pudet, nobilige-  
 nere natam, humilem ac servilem Christianorum vitam  
 ducere ? A nie wstyd cię w szlacheckim domu wrodzoney / że  
 podiś y niewolniczy Chrześcijański żywot prowadziś ? z we-  
 selem odpowiedziała : Multo præstantior est Christiana  
 humilitas & servitus, Regum opibus ac superbia. Dale-  
 ko zacnieysza jest Chrześcijańska pokora y niewola / niż  
 Brolewskie bogactwa y wyniosłość. Takowy też był on  
 S. Męczennik *Krymst* / który pod on czas *Rorone* męczeń-  
 ska podiał / gdy *Galerius* Cesarz y *Asclepiades* Starosta /  
 Chrześcijań w Antiochii prześladować mordowali. ten  
 choć o przegierza smagany / nie chciał odstąpić Szlachectwa  
 Chrześcijańskiego / mówiąc : Nie baw Boże / abym się ia  
 miał szczęść Szlachectwem z wrodzenia / albo z Przywileju  
 Cesarstwiego nadanym ; pobożne sprawy Chrześcijańskie  
 Szlachetnego meż czynia. Rozgniewany tedy Staro-  
 sta kazał boti iego bitywami rzezać. na co on : Dziękuję o  
 Sędrosto / żeś mi rozprzestrzenił kłanę wst moich / które-  
 my ia Chrystusa opowiadać mogę : áto maż iak wiele wst /  
 które chwala Chrystusa / iak wiele tam w ciele moim. O  
 tym meżnym animusze Szlachetkim *Prudentius* pierzey  
 śmaderstwo daie. Nie mogę w pominąć onę Szlachcian-  
 ki zacney / która o *Chomerytow* / za okrucieństwa *Dundań*

Barona  
 To. 79



# Kazanie

Anno  
Christi  
522. pa.  
91.

Luc. 11.  
v. 32.  
Math. 19.  
v. 27.

Psal. 121.  
v. 4.

Matth.  
23. v. 34.

Tyrana/ ze dwiema carkoma Dorone mezensta odniosła.  
gdy bowiem kąc okrutnym sercem one Panienki ściał / a na  
wieszły despekt y zelżywość Matłey / wzianęły krwie ich  
na garść dal skostować / skostowawę a ku niebu wyprza-  
wę przykneła : Tobie Chryste Jezus te moie ofiary odda-  
wam / tobie Panienki czyste męczenniczy wystawiam / z  
ktoremi mnie też policzona przymi do łóżnice twoiej / a  
pokaż miarę dla cerek rozweselona. Tych obświecenie ma-  
łonek Chrystus Jezus / Szlachetny y wesoly będzie siedział  
w bramach / iako Archányoł Gabryel Pannie Naświecę  
opowiedział : Dabit ei Dominus sedem David patris eius.  
Da mu Pan stolice Dawida Oycá ie go / Senatorami Ziemo-  
skimi / z onemi dwunastu / którzy wyszko opuścivę bli-  
żanym. Tym słachetwie y weselu Matłzonka niebieskie-  
go opowiedział Dawid S Psal. 121. Zoprzepuścivę rā-  
dosc wielko / y swoie y Chrystusa Pána / przydać illuc enim  
ascenderunt tribus tribus Domini, testimonium Israhel, ad  
confitendum nomini Domini. Tam wšyskie pokolenia  
Izraelskie beda chwalić / wyznawać / y błogostawic z wese-  
lem Bogá. A zładze się to wesele / y z iakęj przyczyny  
pomnoży : quia illic federunt sedes in iudicio. Wo tam  
Krolowie Kiożerá / to jest / ludzie doskonaley swiatobli-  
wości beda pospolu z Chrystusem Panem sadzić. O Kto by  
to umiał powiedzieć / iaka radość / iakie wesele będzie nań-  
go Oblubienicá / Kiedy one pięć panienek mądrych przydo-  
do niego z łagancami oleiem dobrych uczynkow napełnio-  
nymi / y rzeká : Domine aperi nobis : Panie otworz  
nam. Aliści on z weselem wielkim zawoła. Venite benedi-  
cti patris mei, possidete, percipite regnum. Podzicie bło-  
gostawieni Oycá mego / osiągniecie Krolestwo niebieskie  
wam



## Pogrzebowe.

wam od początku świata zgotowane. Czuli o tym  
 szczęściu w weselu / choć gili przekleci ludzie; dla tego Ba-  
 laam niepobożny pragnął także śmierć z świata zejść / mo- Num. 23.  
v. 10.  
 wiec: moriatur anima mea morte iustorum. Niech umrze  
 dusza moja śmiercią sprawiedliwych. Brat ieden Zakonu  
 S. Dominika / na imię Romæus, który przed żywotem y świat  
 y samego siebie pogardzał / zostawicznego / przepisał ten  
 wiersz Dáwidow powtarzał: Cum dederit dilectis suis Psal. 124.  
v. 2.  
 somnum, ecce hæreditas Domini. Gdy przepuści na ko-  
 chanki swoje sen / aliści dziedzictwo niebieskie nabywa.  
 Tego dnia gdy konał / towarzyszył iego po polu się przecho-  
 dząc / wstąpił na powietrzu wdzieczna melodia Anielska  
 tymi słowy: gdy dał Kochankom swoim sen / oto dziedzictwo  
 Pańskie. Wspomniałszy zwyczaj Romæusow ku iego Cel-  
 li pobieży / zażalenie z weselem konającego / melodia przerze-  
 czona od Aniołów powtórzona wstąpi / za co Bogu błogo-  
 sławi. Aż się ztąd nie baczycie / że Chrystus Jezus Szła-  
 chetny Oblubieniec / w bramach Sadu pojedynkowego /  
 dla iednej duszy sprawiedliwej Oblubienicy wkochaney /  
 gdy do niego / w Senacie z Senatorami / ziemi żywacych  
 siedzącego / ozdobiona uczynkami pobożnymi przychodzi /  
 wejść y poćiechy niewymowney nabywa.

Trzeci maż następuje / którego zdobi y rozwesela me- Trzeci  
maż:  
 dro y pobożna niewiejsza dusza każdego człowieka. a słusnie /  
 bo à potiori denominatio. Wierc iako Bog dał żonę mezo-  
 wi pod posłuszeństwo; iako o tym mamy w Księgach Moy-  
 żešowych / sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui: Gen. 3.  
 Pod posłuszeństwem meżowym będziesz / y on będzie panno-  
 wał nad toba: Tak ciało ma być; pod mocą y rzadem duszy  
 nym. Dla tego ieden z Theologów tak duszę opisał. Ani-



## Kazanie

ma est substantia quædam incorporea, rationis particeps, regendo corpori accommodata : Dusza jest istność ciała niecielesna / mająca uczestnictwo rozumu / do zjedzenia ciała sposobiona. Nadość nie może być: barzcy przywiozany mają do żony / iako ciało do dusze. a iako męża z żoną nie może nikt rozłączyć / tylko śmierć; tak też ciała z duszą nikt nie rozłączy tylko ona. 1. Reg. 15. v. 32. Vznal to Agag Amalechitow Krol / gdy obaczył nad sobą miecz dobyty / zawołał : sicci-ne separat amara mors? a takż to rozdził gorzka śmierć czyni? Biedys tedy ta małżonka ciała / męża swego dusze wplachca y ozdobnym czyni? In porus. we trzech bramach: W pierwszym młodości / w wtorej starości / w trzeciej przy śmierci. Cum sederit cum Senatoribus terræ: Gdy naśladowiac ludzi pobożnych każdodziennie będzie examinowała sumnienie swoje. Math. 18. A przy takiej pilności / to co własność pobożney niewiały nosi / czyni / że podda się pod posłuszeństwo małżonkowi swemu. Nie tak iako ona niewystydliwa słudze Krolowskiemu czyniła / Ktora dla swej woli / okrucieństwa / y srogości / męża swego w taką niewola wdała / że rozgniewany Pan / katem w rzece bez miłosierdzia onego podał / iako Ewangelista Matthæus S. serzey o tym świadczy. Eccl. 10. v. 17. O Szlachectwie y weselu tego męża mówi Salomon : Beata terra cuius Rex nobilis est, & cuius Principes vascuntur in tempore suo: Błogosławiona to ziemia / Ktora ma Krola słachcica / y Ktorey Książca chleba zżywaia czasu swego. Ta ziemia nie innego nie jest / tylko ciało / Gen. 2. v. 7. bo z ziemi stworzone / iako o tym w Mójżesza: Formavit Deus hominem de limo terræ: Uformował Pan Bog czło-wieka z mułu ziemi. Ma męża Krola słachetnego / kiedy wnie dusza soba y wszystkimi affektami rzodzić / według onego:



## Pogrzebowe.

onego : meliorest patiens viro forti, & qui dominatur a- Prov. 16.  
nimo suo, expugnatore urbium. Lepšy ieſt cierpliwy v. 32.  
moż/aniż moſz mocny; a ten ktory pánue omysłowi ſwemu/  
niſi ten ktory wypóraca miáſtá. Jako to Dog Calerujoo  
wi naſſych czaſow záwołá nemu Báznodzieicy/ y wielkiemu  
Theologowi/ nád iednym cztowiekiem v bogim / lecz ſprá-  
wiedliwym / pokázal. Ktorego gdy ſpytał/ iáko ſie zorná?  
odpowiedziál/ że ieſt Król. Agdy nań náſtepowál/ áby  
mu ſie tego ſpráwił/ odpowiedziál: dla tego ſm Król / że zá-  
láſka Boſza wſſyſtkie zmyſły/ námiernoſci/ y affekcy moie/  
táſt vſtrámiam / że bez roſtázania rozumu / nigdzie ſie nie  
ruſza / ktory ſpoſob królowania nád wſſyſtkie Monárchie  
przykładam. Tákich tedy małżonków Principes, Kiozeta  
piec zmyſłow/ y trzy ſily duſzne/ beda záżywać chleba czaſu  
ſwego/gdy po ſmierci duſá/ á po dniu ſodnym ciáło/ otrzy-  
maia w małżeńſtwie rádoſno y požadáno zaptáte ſwoie.  
Maximilian Ceſárz/ gdy mu ieden Plebeiuſ kílka tálentow  
zlota oddáwał/ áby go ſláhcicem uczynił/ odpowiedziál:  
Dicare te poſſum, ſed nobilitare ſola virtus poteſt. Jáć w  
prawdzie moglbym cie bogáтым uczynić / lecz ſamá cnotá  
ciebie ſláhcicem uczynić moſze. Do tey was pobudzám  
Chrzeſciánie / ieſli chcecie czaſu ſwego chleba z pracey róſ  
wáſſych záżywać. Bo któſby to vmiál opisać / iáć bedzie  
wesoły ten małżonek/ gdy rozláczony z tym ſwiadtem po-  
dzie/ miedzy one Senátory ziemi wiecznie ſpiacych / ſtáno-  
wſſy w bramách niebieſkich / beſpiecznym y wesołym gio-  
ſem záwoła. A perite mihi portas iuſtitiae, ingreſſus in eas Pſal. 117.  
conſitebor Domino. Otworzyćcie mi bramy ſpráwiedli- v. 19.  
woſci/ beda wyſtáwiał Páná moiego.

C

Wtóra



## W T O R A C Z E S C

## K A Z A N I A.

**O** Baczmy ius / iako powage Szlachectwa y dostoiestwo Senatorstie / ta niegdy Wielmożna Pani / Jey Mość Pani A N N A Grabianka z Wierbna C I S W I C K A , Bąsecellanka Szremsta / pobożnością posmazała. Ambrozy o Narodzeniu Jana Chrzciciela pisze : docet (mowi) Scriptura, non solum mores in iis prædicationibus sunt, sed etiam parentes oportet laudari, ut veluti transmissa immaculata puritatis hæreditas, in iis quos volumus laudare præcellat. Naucza prawi Pismo swiete / nie tylko obyczaje / w tych ktorych mamy zalecac / maia bydy chwalebne / ale też y rodzice potrzeba chwalic / aby snadzy niepokalana czystosc prawem dziedzieznym wrodzona w nich sie pokazala. R. Slusnie / bo Pawel S. mowi : Si radix sancta & rami. Jezeli korzeni swiety / tedyc y galesie. Takze Chrystus : non potest arbor bona malos fructus facere : nie moze dobre drzewo / zlego owocu wydawac. Ari. Stoteles 5. Politic. tego przyczyna darwa / ze dzietci inclinacyo przyrodzona / y complexa cielesna od rodzicow odbieraja / ktora iesli dobra jest / i sie pomaga do dobrego zycia. Nie raz / ale tysiac razy kazdodziennie niesmiertelnego wspomniania godni / omi pobożni rodzicy / Wielmożney Pani / Jey Mei Pani Szremsticy / Lufas / Wierbna / Anna z Kofosowa Podskarbianka Koronna / Rydzynscy / ludzie pokoro / ludzkości / szczodroplitwości / trzeźwości / pobożności /

Ad Rom.  
21. v. 6.

Matth. 7.  
v. 18.



## Pogrzebowe.

zgoda samśiedzka y małżeństa / nie tylko po Polskie w *wszystki*  
y Słasku / ale też po obcych krajach synocy ; tak / że i *to*  
mowi Ewangelista S. Łukasz / o Rodzicach świętego Jana *Luce*  
Chrzęciela / ambo iusti & sine querela : *7.6.* *Nim* *alaz* *bys* *im*  
był niczym ośa zaplusnąć. Od tych tak pobożnych y śla-  
chetnych rodziców / wszystkie cnoty / Dobrodziejstwa bezdro-  
blwa / prawem *rodzicznym* wyczerpnela. Tu mądrość /  
tu ludzkość / tu pokora / trzeźwość / pobożność ; tu zgoda  
samśiedzka / y małżeństa / tu stateczność / cierpliwość /  
wstydlivość ; tu wdzięczność / tu łaskawość ku poddanym /  
tu dozór domowy obaczmy. Dochodzimy tego z Pisma S. *Deu. 3.*  
że Żydzi z starodawna w osobie Szlachetki siedmi przymio- *7.15.*  
row potrzebowali / mądrości / pokory / bojaźni Bożej / śla-  
chectwa obrzydzenia / miłości / prawdy / ludzkości / y śla-  
wy dobrej. Nie rozwodząc się / was sobie / o Szlachetne ko-  
ło przeznacznych słuchaczów / na świadectwo biore. Bogosł  
ta mądra Pani rozmowa swa nie zbudowała ? Komuś się /  
nie tylko równemu ale y podtemu nie przysłużyła ? Kogoś  
nie ośmianowała ? aż się z każdym nie porównała ? Czasby mi  
nie dostarczył / kiedybym miał wszystkie lata / y z dzieciń-  
stwa / y w Panieństwie y w stanie wdowim / Wielmożney  
Bastellancki naszey opisać / y przebieżać.

Just tego nie pomatarzając / com na prowadzić tego za- *Pierw-*  
enie ślacheznego ciała w Sawieciechowie / także y tu przy de- *śza wła-*  
posłcey / na zbudowanie pozostających powiedział ; to tylko *śność Li-*  
o niey chce powiedzieć / co Duch S. o rozmowie mądry y *ley Can.*  
roztropney białeygłowej powiedział : Labia eius lilia di- *5. v. 13.*  
stillantia myrrham Wargi iey / lilie wypuszczające myrrhe.  
A ponieważ ta Wielmożna Pani Bastellanka Szczęśliwa /



leż Słubu Sárojskiego Lilow / którym się Pánowie Gró-  
biowie z Wrańbna ob lilku set lat zdobie / tym cherniey ná  
własnościach Liliey się zabawie. Naprzód wita madre-  
ieżył roztropny / nie był lištom prostym / ale lištem Lilio-  
wym / wonność choť swietych y nául przykładnych w sobie  
zamyšlając / á wypuščzając myrthe / która wšyřłie zioła  
wonne / dla gorzkości / y trwałości przechodzi. dla tego też  
do olejku ná pomázanie káplánřkie zgotowanego / řoku  
myrthowego przykładano / iáko Exodi. 30. v. 23 czytamy.  
Co to zá trwałosc gorzka ? Náša Chryřtusa Pána / prace  
y meřne wytrwánie ; tákžé zářtugi / Pánney Nařwiesřey / y  
kochańkow Bořych. á z drugiey řrony / řal serdeczny y pláč  
gorzki zá grzechy swoie. Rara Phoenix in mundo. Řadřá  
wierźcie mi táka rozmowa miedzy nářemi Sřláhciankami  
bywa. bo gdy się znádo / o řtrotách / o vrodžie / o dořtáckách /  
o řamřiedžřich obpeřžáćh mowiemy. Pánw řwiety gdy  
mowi Vos Nobiles nos autem ignobiles ; Wyřcie Sřlá-  
hcť / á my řář nie řláhcť ; řtromnie y řubtelnie (iáko řwi-  
ety Chryřtořtom wykłáda) řam sobie przymawájac / w brew  
Sřláhciankom / tákžé y Sřláhcie przypéna. Jákby  
hcťá řzec. Chcécie wiedzic w czym wy ch wale řwóie y  
Sřláhcetwo pokłádáć ; w tym pono / řiedy owo řtóra  
umie řiskurowáć o řtrotách / o rořkóřách / o dořtáckách /  
o vrodžie / o řwiátořych obpeřžáćh ; y mowicie ; tá řie  
práwne Sřláhcianka vrodžila ; Já řář nie táł rozumien ;  
ale řiedy o wřžardžie řwiáć / o potóřze / o pofucie / o mece  
Chryřtusa Pána rozmáwány. Táć była Jadwiga řwie-  
ta Řiezna Polřka / táka Elžbieta Břogorřawiona Krolew-  
na Węgierřka / o řtóry piře Řiřtória Kořcielna w ieřy řy-  
wóćie ;



## Pogrzebowe.

wole: że gdy wstroiona po Krolewstwu weszła do Kościoła z Sarius  
lib. 6. c. 27  
 asystencya / a wstąpiwszy na kościelny prog / obaczyła Cru-  
 cyfę / rżemnie narkazując mdleć poczęła. A gdy sieiey le-  
 dwie dotarło / pytaącym o przyczynę mdłości odpowiedział.  
 Jaś się nie mam płakać? Pan moy / Dobrodziey moy /  
 Odkupiciel moy / ach niekteryś / nągi wiśi? a ja niedzica  
 tak kościowniem wprężona! Pan moy / Sworec moy / w  
 Koronie cierniowej utrapiony; a ja w złotey po Krolew-  
 stwu wstroiona! Pan moy / żywot moy / między lotry obiepo-  
 ny: a ja iego niewolnicą tak wiele dworzánom wokoło sie-  
 bie widze! A o nąsęy Wielmożney Kąstellance co rzekę?  
 Miłá Crucyfę malucinki S. Jádwiży / na křtacie dziecie-  
 cia / nad którym mediuące swore / (iakoż w Trzebnicy wi-  
 dział) odprawowała / który każdoziemnie co godziła przy  
 modlitwach / tak w szęściu / iako y w niebezpieściu wstawi-  
 cznie całuiac wkochara / omiło wała. Małdomała w tym  
 moge rzec Konrada świętego / ocznia Błoga / i wionę go  
 Dominik / który umarł w Roku 1235. iakoż tymśa nę po-  
 wiedział / w Dzien Narodzenia Panny Błogosławionej.  
 Ten w każdym wstąpieniu te słowa ma miał. Dilectus meus  
 mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspires dies,  
 & inclinentur umbræ. May miłę moy mnie / a ja te mu /  
 który sie pąsie między liliami / po křdzenia trwa / a na chyl się  
 mroć. Tak tá światobliwa Panieczniti / całuiąc Crucy-  
 fę peronie mówiła: Dilectus meus mihi, & ego illi, & tyś  
 moy / y ja niech bede tworá / o Kochanku moy Jezu / bęś  
 przy tych liliach / aż do wieczor i żywotnego / aż do sbytu  
 prac moich. O jak się cięsz / jak się rozweselał między ty mi  
 liliami Chrystus Jezus!

Cant. 2.  
v. 16.

## Kazanie

Druga  
wsta-  
sność. Li-  
ciey.

Jeżeż Lilia bieluchna jest y piękna / przez co serdeczney y cielesney czystości / tak w Pánienstwie iako y w domstwie / dąk musimy dać Wielmożney Bąstcellance. A co sie tćnie stanu małżeńskiego / tak w pierwszym małżeństwie / w które dana była Wielmożnemu Pánu Młáciowi Spláwskiemu / Woiewodźicowi Inowłocławskiemu : iako y w terázniejszy / Wielmożnego Pána Jęgo Młci Pána Cíświckiego / Bąstcelliana Szczęśliwego ; nigdy / nigdy / myśli swoich plugawości nie zmazała. Pub: Maxius Corce swoiey zwykł był przykázować / aby nie tylko pánienstwa nie naruszonego / ale też y vsł pocziwycy meżowi dochowała. Brolá Armeniskiego Tygranesá żoná / gdy sie z bankietu od Cyrusa Brolá Perskiego z meżem swoim nawróciła / zopytána od niego / co by sie wywroda Cyrusa Brolá podobáła / odpowiedziála : o moy mezu oprócz ciebie / iako m żywóná meżczyźne okiem śmiáłym nie patrzyma / dla tego iaki Cyrus tobie powiedzieć nie umiem. Tákżé byśy oczy / y duszne y cielesne Wielmożney Páni / Jęj Młści Páni Cíświcki Bąstcellanti Szczęśliwej. iak golebica skromność w oczách bogoboynych zachowała / tak że gdy Káplan one świętym oleiem namázywał / one słowá przydaiac / abyć Pan Bog odpusćił / coś zgrzeşyła widzeniem ; z nabożeństwem rzekła : Day to Jezu / abym wiecey ná marność tego świata nie patrzyma. O oney słáhciance Izráelskiej Judycie pismo Samowi : In superioribus domus suæ, fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur. Mł wyşszym pierrze domu swęgo uczyniła sobie tájemny áłkie, rzyl / w którym z pánienkami swemi zamknawşy sie mieşkála. Młáśá Wielmożna Bąstcellanka z dziateczkami / z komor.

nemj

Jud. 8.  
v. 5.



## Pogrzebowe.

nemi Pánienkami / káždodziennie až do śmierci tak siadała /  
przy igitce / przy paciorkách / iž ledwie kílka razy do Bości-  
tá z Bapelle wystąpiła. Potrzebie Lilia / według Theo-  
doreta / dla wdzięczności y śliczności podziwienie ludziom  
przynosi; y dla tego też Chrystus Pan chwale icy nad Sa-  
lomonowe przenosi. Godne wyprowadzie wszystkie pobożne  
nie tylko posłepci / ale y káždé słowo podziwienienia wielkie-  
go / tej Páni pobożney: iednak kto się modremu á świato-  
bliwemu wychowánui dziatek przypátrezy / zádziwić się mu-  
sí; bo nie ludzkie / lecz Anielskie ćwiczenie / w káždodzien-  
nym przestrzegánui / dawała. Tu musie zátwołać: Gloria  
Filiorum Patrescorum: Chwała dziatczek rodzicy po-  
bożni.

Trzecia-  
wła-  
sność Li-  
licy.  
Luc. 12.  
v. 27.

Prouerb.  
16. v. 6.

Ma ięszce te własność Lilia / że w niepogodách /  
dzędzách / plucach / ku gorze liście wynosi. W żadnym  
nieśczęściu / w kłopotách / vtrapieniu / chorobách / nie wy-  
rzekała Wielmożna Bapstellanka / ale me żnym sercem / áni  
musiem Chrześciánstím / wszystkie trosti ponosiła. W  
ostatniey chorobie podaiac się z ochotą Dekretowi Bożie-  
mu / z Páwłem świętym mówiła: Coarctor è duobus, de-  
siderium habens dissolui, & esse cum Christo, permanere  
autem in carne necessarium propter vos. Dwie mnie rze-  
czy ścisła; że pragne rozstać się z wami / á bydź z Chrystu-  
sem / co mnie bázro vżyteczna: mieszkać zaś w ciele potrze-  
ba mi wielka dla was. Te słowa te własne były: roz-  
dwoiône serce moje / bo nie żal mi z tego świata / nie mář  
tu czego czekać / kłopoty / frásunki / woyny / tak że lepiej z  
dobrym sumnieniem / o ktore się záwře stáram / umrzeć: z  
drugiey stroney / żal mi tego drobiořczku opuřzać / bo im-  
ięszce

Czwarta  
tá wła-  
sność Li-  
licy.

Ad Phi-  
lip. 1. v. 23.

## Kazanie

ścisze do wychowania dobrego zbyte potrzebne zdrowie ma-  
ie. Climachus powiedział: Probatuſ ille eſt, qui morteſ  
ſingulis diebus expectat; ſed ille ſanctuſ, qui eam ſingu-  
lis horis deſiderat: Oweztowiek doſwiadczony ieſt/ ktory  
ſmierci kaſz do dziennie oczekiwat; lecz ten ſwiecny/ ktory ieſt  
kaſz do godziny pragnie. Takie pragnienie oſtawieczne bylo  
w Dobrodziejce naſzey/ dla czego ſuſtnie ieſt on tytuł przy-  
piſac moge/ ktorym Oblubieniec niebieſki/ Oblubienice  
ſwoie w Pieniach Salomonowych tytułuje, Liliu inter  
ſpinas. Była Dobrodziejka naſza Lilia miedzy cierniem;  
poniewaſ cieſtliw chorobom/ częſtym utrapieniom/ y ro-  
licznemu nieſzczęſciu/ iako oſtrem kłom cierniowym/ nigdy  
nie dopuſciła/ wynioſtych liſteczkow w ſpanialey liliey/ y  
ſtateczney cierpliwoſci ſwoiey pogrzeſic.

Nad to Lilia ma ten przymiot/ że bypno y ſieroſo ro-  
ſcie. Wſtydliwoſć/ pokora/ pobożnoſć/ laſkawoſć/ mi-  
loſierdzie/ ſzczodroblivoſć/ tak ſie w tey pobożney Pani  
ſerzyla/ że nie mogac tak walcu y tak wielkich cnót małe ſer-  
ce ieſt w ſobie zamknac/ na potomſtwo/ na pokrewne/ na  
czeladke/ na ſwoie/ na obce/ bypno ſie rozchodzily. Zrod  
nie tylko ſama pokorna/ pobożna/ wſtydliwa/ y wielu in-  
ſzych cnót pełna byla/ ale y dziateczek/ y ſluzebnic do takich  
cnót geſto pobudzala. Moze to miedzy powieſci madre po-  
lożyć/ co przed ſmiercia dziateczkom ſwoim mowila. Mo-  
ze ſie dzieci moie nie wynoſic/ poniżeniem y pokora wy-  
taſtazcie. A o miłoſci ku pokrownym/ laſkawoſci/ y  
ſzczodroblivoſci co rzeka? Aſaſ z pierſi macierzynſkich/  
oney wiecznego wſpominania godney. Z Koſowa Paniey/  
tych cnót ſwiecnych nie wyſala? poniewaſ powinny y po-  
krownym



## Pogrzebowe.

Przewnym szczerą miłość pokazywać / pewnie była on od Bo-  
 ga dar przyiść / gaudere cum gaudentibus, flere cum flen- Ad Rom. 12. v. 15.  
 ribus, weselić się z wesółymi / płakać z płaczącymi. Ich  
 nie szczęście / utrapienie / y przygody / za swe własne poczy-  
 tała; szczęście zaśie y poćiechy iak swe własne przyjmowała.  
 Pełniła y ono przykładanie Izaiaszowe : carnem tuam ne- Isai. 58 v. 7.  
 despexeris, ciałem twoim nie pogardzay; pokrewne swo-  
 ie w potrzebach według czasu potajemnie zakładając. Do  
 was mowę obracam / o pobożne zgromadzenie / Kapłani y  
 Zakonnicy; do was także słuzebnicy / y obodzy / domowni-  
 cy y poddani. Wy dziś przy tym Ałcie żalobnym / szco-  
 droblliwość dobrodziejki waszey wystawiaćcie. Mulie-  
 rem fortem quis inueniet? procul & de vltimis finibus pro- Prouer. 31. v. 10.  
 tium eius. Niewiaście meżna kto znajdzie? trudno rowney  
 Dobrodziejki do przybrania.

Opatruie y te perfekcyo w liliey / że wonnością y Szofta.  
 zapachem wszystkie ziola przechodzi. W pokorzeć wpra-  
 wdzie niewypowiedzianej żyła Dobrodziejka naša / lecz  
 sławo Stárożytna / y modremi postępkami / y zgodo  
 małżeńsko daleko slynęła. Słyszałem to z ust vtra-  
 pionego małzonka / Wielmożnego Pana Jęgo Mości  
 Pana Kąstellana Szremskiego : że (choć przeciwko  
 wzdaniu Doktorow) bącząc się bydy blisko śmierci /  
 gdy mu dziatki sercem prawie macierzynskim oddawała /  
 a czeladkę zalecała / prosić / aby każdy z nich był według  
 zasług y szczeroci contentowan / przydała y to modremi  
 wstami swymi / iak druga Sara: Odpusć Dobrodziejcu /  
 iestlimci w czym przyczyna do gniewu dała. Rzewno  
 płacząc odpowiedział : Niedałaś nigdy / nie dałaś ser-  
 D ce mojego

## Kazanie

ce mrole: Co żalostnie oczy łzami zalewając w serdecznych  
 alambiku dystyllowanemi / przed nami powiadać przy-  
 siega potwierdzić / mówiąc: iakos doli Bog / przyczynę  
 mi nigdy do gniewu nie dała. Tu ja muszę zawołać:  
 Nobilis in portis vir eius, quando federit cum Sena-  
 toribus terræ. Szlachetny w bramach mojej / Kiedy o-  
 siedzie z Senatorami Ziemiemi. Muszę y to co Seneca  
 napisał przydać: Vxorem vt diuitem & pulchram du-  
 cas, amici iuuare possunt; vt iuxta animum tuum ob-  
 tineas, Deus ipse potest. Matzonke abyś bogata y o-  
 rodziwo poist / przyjaciela w to potrafić moga; ale żebyś  
 iej według myśli twojej dostał / od Boga tej taksi wy-  
 glądać potrzeba. Bog cie tedy o Wielmożny Panie  
 był opatrzył przyjacielem takim. O oney Szlache-  
 tney Páni Judyście powiada Pismo święte: Erat famo-  
 sissima in omnibus, nec erat qui loqueretur de illa  
 verbum malum. Była miedzy wszystkimi nastawniey-  
 ścią / ani był / ktoby o niej mówił złe słowo. A o S.  
 Jádwidze: Nunquam irascebatur, hac solum obiur-  
 gatione contenta, Deus tibi parcat. Nigdy się nie  
 gniewała / to największe iej było nalażenie / Bożeć od-  
 puść. Komuś się kiedy ta pobożna Páni naprzykrzy-  
 ta? albo komu przyczynę do złego mówienia dała?  
 Non est qui loquatur de illa verbum malum, Ktoby o  
 niej co złe mówił / takiego tu nie znaydziecie. Wyso-  
 kiey mądrości / y poważney dostojności przezacne Zgro-  
 madzenie Szlachetnych pokrewnych y samśiadow; a mia-  
 nowicie do ciebie Wielmożny Panie Kastełlanie Szemo-  
 Źki / mowa swoje obracam. Prawdać to iż niepodobna /  
 abyście.

Jadith.  
 8. v. 8.



## Pogrzebowe.

abyście wszyscy nie mieli serdecznie Błepnotu straconego  
 żałować : a co więcej, żalu y boleści przyczynić może /  
 że powiwszy Syna czła / mało nie iako druga święta  
 Rachel Beniaminowa /iego życia tak nagle ostopita : wstąpiła  
 z powzięwszy z drugiej strony / czymby ten żal przy  
 pogrzebie utulić / wynagrodzić. Jeżeli bowiem miło  
 wani było patrzeć na nie za żywota / gdy z Ziemiemi  
 Senatorkami zasiadała / ciepięć się dziś / że się do Se-  
 natorów Niebieskich przeniosła : gdzie więcej non esu-  
 rient, neque sitient, neque cadet super illos Sol, ne-  
 que ullus æstus : nie będzie tam więcej tak nęła / ani pra-  
 gneła / ani będzie na nie bito Słońce ani iakie gorąco.  
 Pożi żyła / żyła chorobami y boleściami rodząynemi po-  
 wroclona ; teraz na pokoju w Senacie Niebieskim wie-  
 cznie zasiędzie. Mam te dufność / że się na nie wypel-  
 nito / saluabitur Mulier per filiorum generationem, Apoc. 7.  
v. 16.  
 będzie zbawiona Niewiasta przez rodzenie dzieci. Chry-  
 ste I E Z V do ciebie rzecz moia. Oto grono dzie-  
 czeń / w rudymencie Chrześcijańskich wypćwiczone odda-  
 wa / przypinije ia iako Matrem Filiorum lætantem, 1. Tim. 2.  
v. 15.  
 Matkę z Synow y coreczek radosną. Wy także dzie-  
 czeń osieroczone / y smutkiem wielkim wysuszone / macie  
 się czym przy pogrzebie Rodzicielki ciepić / boście mia-  
 ły Dobrodziejkę y Scańską orszakiem cnot Chrześcijań-  
 skich ozdobione. Słuchaj tu z Wieda Świętym zawa-  
 tać moge. O verè beata Mater Ecclesia, cuius flori-  
 bus nec rosæ nec lili defunt. O zaiste szczęśliwa  
 Matka Kościół nasz / korego Kwiateczkom ani rozy ani  
 lilii nie brakuje. Oto wase lilie z Wirydarzą doczesne-  
 go / do wiecznego Raju przesadzają.

# Kazanie

Widma.

Włoszka Lilia jest nadziciey conterfetem; y dla tego  
 goć na monecie Rzymskiej / wyrysowany Bog w prawey  
 ręce Lilia trzyma / z podpisem : Spes Republicæ: Włosz-  
 dziei Rzeczypospolitey. A Kroszby to miał wypowie-  
 dzieć / iak wielka nadzieie w mece Pána CHRYSTUSOWEY /  
 y w zasługach matki iego / a w pobożnych powinnościach  
 Chrześcijańskich pokładała. Z tej przyczyny Bractwo  
 Kozancá Świętego / nastodpiego imienia JEZUS / S.  
 Anney / S. Francyška trzymała; a w pisanie samym  
 nie contentuiac się / każdodziennie. Officium, Rosarium,  
 y Koronkę Panny Naszawiersey z nabożeństwem odprawo-  
 wała. Lusi in se modlitewki / Licania o dobro śmierć od-  
 mawiała / do których y paciorki Świętej Anny / także y  
 Francyška Błogosławionego przydawała. A Kosciele  
 skarby iako poważała. Z innych okoliczności tego nie do-  
 chodząc / to samo przypominie. Wziawszy pewna wiadomo-  
 ść / że Ociec Święty Leo X. tysiąc dni Odpustu  
 tym pozwolił / Ktorzy pozdrowienie Panny Naszawier-  
 sey na ten czas mówią / gdy zegar uderzy / czego y Pa-  
 wel V. potwierdził / w pałoczkę za każdym zegarką u-  
 derzeniem Panna Czysta Anielskim przywitaniem po-  
 zdrowiała. Miała też Fraternia z Ovcami Zakonow /  
 Dominika Świętego / y Francyška Błogosławionego /  
 Ktorzy ona prac y zasług / przez łaskawe Starych opas-  
 trzenie / nie tylko za żywota / ale y po śmierci pragnąc  
 bydy uczestniczyć / o ubogiej pokorne ciała swego pogrze-  
 bienie (iako to w Święciech wie przy prowadzić pokao-  
 za!) usilnie prosiła. Spowiedzi częste geście z używa-

niemi



## Pogrzebowe!

niem Tłaswiaty Eucharystyey czyniła / z których smółkę y  
obroci duszy swojej zbawienne skutecznie odbierała. W  
tey chorobie czułać bole / o Spowiednik! dozoruego  
prosiła / a gdy zwolę według wyzdania baczyla / Prze  
Bog / o wielko to rzecz idzie / zawołała: Tak tedy na  
sz! Wielmożna Pani Sakramentami spowiedzi Swie  
tey / Ciała Pańskiego / y ostatniego pomazania /  
Oleju świętego opatrzona / z nabożeństwem doko  
nała.

Żyje z Bogiem o Wielmożna Kąstrellanko do ma  
łżonka Niebieskiego z madremi Panientami pospieszać /  
w brama gmachu Niebieskiego śmieć kłać / y Chrze  
ściąńskim animuszem zawołać. Aperite mihi portas  
iustitiae, ingressus in eas confitebor Domino: Chryste  
IESV Oblubienice wlochany duszy moiey / prośe grze  
sna niech Sprawiedliwości bramy beda z łaski twoiey  
miłe niedziny otworzone / a ia nimi przepuszczona  
beda ciebie nieśmiertelnie wyznawać: Ja też tobie  
choć niegodny oddam dziś CHRYSTE IESV O  
blubienice Matzonkowi. Oroc Bracia iey ziemscy Anio  
łowie Ktorych z wielkim Theologiem w niebie własne ob  
cowanie / Ktory miedzy doskonałymi o Madrości rozo  
mawiało / z teku swoich iey dusze / ciało zaś podzie  
mnym sklepom oddawało. Kostał tedy swym dworzą  
nom wlochanym / duchom onym w szczęściu wiecznym  
brodzącym / aby ten skarb odebrały / a przed toba  
położyły / przy nieśmiertelnym Szlachectwie zosta  
wili.

# Kazanie Pogrzebowe.

wili. Niech osiedzie na pokoiu z niebieskiemi Senatorami / abyć poklon wielkiſty oddawała. Requiem  
aeternam dona ei Domine & lux perpetua luceat ei. Amen.





Nihil fortius Muliere religiosa & prudente ad delinien-  
dum virum, & informandum eius animum ad quod-  
cunque voluerit. *S. Chrysoft. super Ioan.*

Niemáß nic mocniejszyego náđ niewiáste nabożna  
y rostopna / do vblagánia meżá swego / y spos-  
sobienia myśli iego ku tym rzeczom; Etore sie  
oney podobáia.







Biblioteka Jagiellońska



stdr0026731



